

**Агенција за супервизија на
капитално финансирано
пензиско осигурување (МАПАС)**

Стратегиски план 2015–2017 год.

“За посигурни пензионерски денови”

СОДРЖИНА

СОДРЖИНА	2
ПРЕДГОВОР НА ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА СОВЕТОТ НА ЕКСПЕРТИ	3
ПЕНЗИСКИОТ СИСТЕМ ВО МАКЕДОНИЈА.....	7
АГЕНЦИЈА ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА КАПИТАЛНО ФИНАНСИРАНО ПЕНЗИСКО ОСИГУРУВАЊЕ (МАПАС).....	10
ГЛАВНИ УЧЕСНИЦИ.....	12
СТРАТЕГИСКИ ЦЕЛИ НА МАПАС.....	13
Главна цел 1:.....	15
Цел 1.1.....	16
Цел 1.2.....	19
Цел 1.3.....	21
Цел 1.4.....	23
Цел 1.5.....	25
Главна цел 2:.....	26
Цел 2.1.....	27
Цел 2.2.....	29
Цел 2.3.....	31
Цел 2.4.....	32
Главна цел 3:.....	33
Цел 3.1.....	34
Цел 3.2.....	36
Цел 3.3.....	37
Цел 3.4.....	39
ФИНАНСИСКИ ПЛАН ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА СТРАТЕГИСКИОТ ПЛАН	
Заклучок.....	43

ПРЕДГОВОР НА ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА СОВЕТОТ НА ЕКСПЕРТИ

Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување - МАПАС е регулаторна и супервизорска институција која во континуитет се грижи за интересите на членовите и на пензионираните членови на пензиските фондови и го поттикнува развојот на капитално финансираното пензиско осигурување. За таа цел МАПАС го применува стратегиското планирање како дел од современото управување. Во подготовката на тригодишниот стратегиски план на МАПАС учествуваа сите вработени во Агенцијата преку давање конкретни предлози и идеи за вршење систематска анализа на внатрешното и надворешното опкружување во кое дејствува МАПАС, како и со евалуација на досегашните остварувања на МАПАС.

Преку анализа на постојната состојба во која работиме и дејствуваме, ги дефиниравме нашата мисија, визија и вредности. Исто така, ги одредивме нашите главни цели кои сакаме и реално можеме да ги постигнеме во среден рок, во согласност со нашите капацитети и ресурси, преку дефинираните активности. Во утврдена временска рамка ги дефиниравме и мерките кои ќе ни бидат јасен показател за успешноста на активностите. Проектираната идна состојба кон која се стремиме ќе ни биде главен двигател кон остварување на целите.

Раководството на МАПАС, заедно со членовите на Советот на експерти и сите вработени, го поддржуваат спроведувањето на стратегискиот план во негов континуитет, користејќи го стратегиското планирање како современа алатка за наше брзо и ефикасно приспособување кон променливите услови на дејствување.

Претседател на Советот на експерти
Д-р Булент Дервиши

Нашата мисија е

да ги заштитиме интересите на членовите и на пензионираниите членови на пензиските фондови и да го поттикнеме развојот на капитално финансираното пензиско осигурување заради посигурни пензионерски денови

Нашата визија е

да бидеме препознаени како независна, стручна и транспарентна институција која го штити и унапредува пензискиот систем

Нашите вредности се

- **Професионализам** – применување на стандарди кои се очекуваат од една професионална институција, согледани во веродостојност, дискреција, непристрасност и чесен однос во сите сфери од сопственото дејствување
- **Одговорност** – преземање одговорност за нашите акции и за резултатите кои произлегуваат од нив
- **Тимска работа** – заедничко работење за реализација на нашите цели и споделување на идеи и искуства
- **Интегритет** – обезбедување конзистентност, точност и чесност при остварувањето на целите
- **Транспарентност** – обезбедување навремено и јасно информирање на јавноста за активностите на МАПАС
- **Посветеност** – посветено реализирање на мисијата и визијата на МАПАС

ПЕНЗИСКИОТ СИСТЕМ ВО МАКЕДОНИЈА

Македонскиот пензиски систем е дел од социјалното осигурување на Република Македонија. Тој има структура на тристолбен систем со комбиниран начин на финансирање на идните пензии и диверсификација на демографските и економските ризици, со цел обезбедување сигурна пензија за сегашните и идни генерации пензионери и долгорочна финансиска стабилност на системот. Таквата структура е резултат на темелната реформа на пензискиот и инвалидското осигурување, која беше подготвувана повеќе години, а нејзината законска рамка е воспоставена во 2000 година. Трите столба на македонскиот пензиски систем се:

- Прв столб - осигурување врз основа на генерациска солидарност
- Втор столб - задолжително капитално финансирано пензиско осигурување
- Трет столб - доброволно капитално финансирано пензиско осигурување

Првиот столб се финансира на тековна основа (PAYG), што значи дека со придонесите од постојните осигуреници се исплаќаат пензиите на сегашните пензионери. Тој столб функционира на принцип на т.н. дефинирани пензии односно преку него се обезбедуваат пензии според однапред утврдена формула за пресметка на пензијата. Од првиот столб се исплаќа дел од старосната пензија, инвалидска пензија, семејна пензија, како и најнизок износ на пензија.

Вториот и третиот столб се капитално финансирано пензиско осигурување во кое се врши капитализација на уплатените придонеси во име и за сметка на членот. Тие два столба функционираат на принцип на т.н. дефинирани придонеси, односно кај нив однапред е определено нивото на придонес кој се уплаќа, додека пензијата се утврдува отпосле зависно од акумулираниот износ. Од вториот столб се исплаќа дел од старосна пензија. Од третиот столб се обезбедува заштита од старост, инвалидност и смрт.

Капитално финансираното пензиско осигурување радикално се разликува од тековно финансираното пензиско осигурување и во поглед на третманот и евиденцијата на уплатените придонеси и во поглед на утврдување и исплатата на пензијата. Во тоа осигурување секој член има индивидуална сметка на која се евидентираат неговите средства и се обезбедува тесна поврзаност и зависност помеѓу обемот на платените придонеси и идните пензии што ќе ги остварува секое лице. Тој начин на осигурување е заснован врз принцип на акумулирање на средства од придонеси на индивидуални сметки, кои понатаму се инвестираат и остварениот принос од инвестициите, намален за трошоците од работењето на системот, во целост се додава на средствата акумулирани на индивидуалните сметки. Идната пензија зависи од акумулираните

средства на индивидуалната сметка и од очекуваното траење на животот при пензионирање, односно очекуваниот период на користење на пензијата.

Институции кои учествуваат во пензиски систем се:

- **Министерство за труд и социјална политика.** Тоа е надлежно за креирање и водење на политиката на пензиското и инвалидското осигурување и вршење надзор во спроведувањето на законитоста на тоа осигурување.
- **Агенција за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување (МАПАС).** Таа е регулаторна и супервизорска институција, која ги штити интересите на членовите и на пензионираните членови на пензиските фондови, ја зајакнува свеста на јавноста за карактеристиките на тој вид осигурување и го поттикнува развојот на капитално финансираното пензиско осигурување.
- **Пензиско друштво.** Тоа е акционерско друштво чија единствена дејност е управување со средствата на пензиските фондови. Пензискиот систем во Македонија има можност за основање на три вида на друштва:
 - Друштво за управување со задолжителни пензиски фондови, кое управува само со задолжителни пензиски фондови
 - Друштво за управување со доброволни пензиски фондови, кое управува само со доброволни пензиски фондови и
 - Друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови, кое управува и со задолжителни и со доброволни пензиски фондови

Во Република Македонија постојат две пензиски друштва и секое од нив управува со по еден задолжителен и по еден доброволен пензиски фонд. Двете пензиски друштва се основани од домашни (49%) и странски (51%) акционери со соодветен процент на учество.

- **Чувар на имот на средствата на пензиски фонд.** Тоа е банка која безбедно ги чува средствата на пензискиот фонд на посебна сметка, одделно од средствата на пензиското друштво. Функцијата чувар на имотот на средствата на задолжителните и на доброволните пензиски фондови е надлежност на деловните банки кои имаат склучено договори со пензиските друштва за чување на средствата на пензиските фондови.
- **Управа за јавни приходи (УЈП),** која врши централизирана наплата на придонесите за пензиско осигурување

- **Фонд на пензиско и инвалидско осигурување на Македонија (ФПИОМ)**, кој врши распределба на задолжителните придонеси и соодветните податоци за членовите во избраните задолжителни пензиски фондови.

АГЕНЦИЈА ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА КАПИТАЛНО ФИНАНСИРАНО ПЕНЗИСКО ОСИГУРУВАЊЕ (МАПАС)

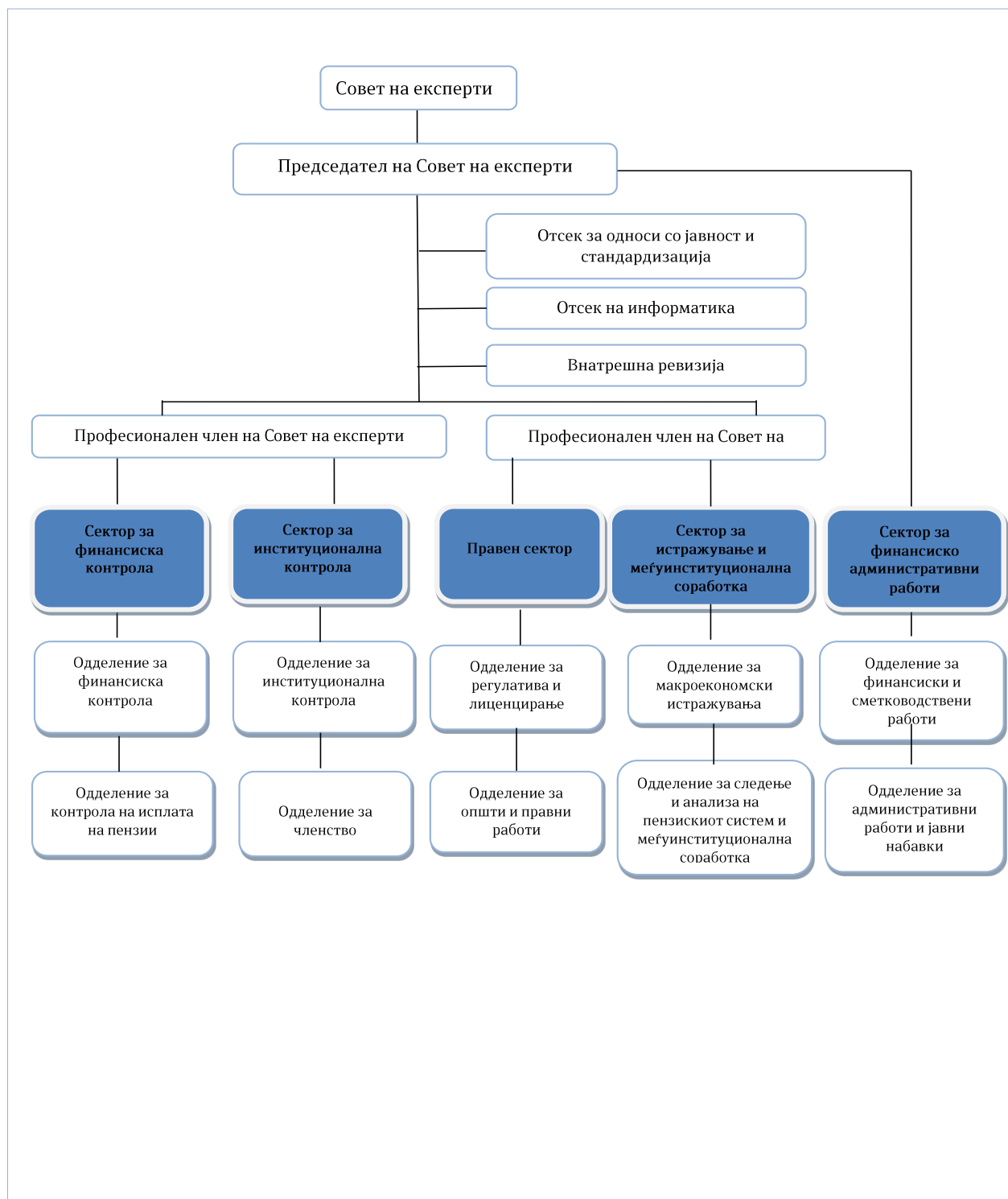
МАПАС е основана во јули 2002 година како супервизорско и регулаторно тело на капитално финансираното пензиско осигурување. МАПАС врши супервизија на работењето на пензиските друштва, пензиските фондови и чуварите на имот и донесува подзаконски и други акти, со што придонесува за целосното спроведување на законите кои го регулираат капитално финансираното пензиско осигурување.

Основна цел на МАПАС е да ги штити интересите на членовите и на пензионираните членови и да го поттикнува развојот на капитално финансираното пензиско осигурување во Република Македонија.

МАПАС е одговорна за издавање, повлекување и укинување дозволи за основање пензиски друштва и одобренија за управување со пензиски фондови; врши супервизија на работењето на пензиските друштва, пензиските фондови, чуварите на средствата на пензиските фондови и агентите за маркетинг. МАПАС соработува со Министерството за труд и социјална политика, Министерството за финансии, Народната банка на Република Македонија, Комисијата за хартии од вредност, Агенцијата за супервизија на осигурување и со други институции со цел успешно да го контролира и регулира капитално финансираното пензиско осигурување во Македонија. Покрај годишниот извештај за нејзиното работење, МАПАС изготвува и објавува годишен извештај за состојбите во капитално финансирано пензиско осигурување како еден од начините за обезбедување транспарентност на системот.

Со МАПАС раководи и управува Совет на експерти составен од пет члена (тројца професионално ангажирани експерти членови и двајца надворешни членови), од кои еден е претседател. Согласно новата систематизација која е усогласена со Законот за административни службеници и која ќе почне да се применува од 2017 година, се планира следната организациска шема:

Организациска шема

ГЛАВНИ УЧЕСНИЦИ

НАШИ КЛИЕНТИ
ЧЛЕНОВИ НА ПЕНЗИСКИ ФОНДОВИ
ПЕНЗИСКИ ДРУШТВА
ЧУВАРИ НА ИМОТ НА СРЕДСТВАТА НА ПЕНЗИСКИТЕ ФОНДОВИ
НАШИ ИДНИ КЛИЕНТИ
ГРАЃАНИ НА МАКЕДОНИЈА
НАШИ ВНАТРЕШНИ УЧЕСНИЦИ
ВРАБОТЕНИ ВО МАПАС
СОВЕТ НА ЕКСПЕРТИ НА МАПАС
НАШИ НАДВОРЕШНИ УЧЕСНИЦИ
МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ
ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МАКЕДОНСКА БЕРЗА
КОМИСИЈА ЗА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ
АГЕНЦИЈА ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА ОСИГУРУВАЊЕ
ФПИОМ
ДОБАВУВАЧИ
КОНСУЛТАНТИ
НАШИ МЕЃУНАРОДНИ СОРАБОТНИЦИ
ИОПС
ДЕЛЕГАЦИЈА НА ЕУ
ДРУГИ УЧЕСНИЦИ
МЕДИУМИ
СТОПАНСКИ КОМОРИ И СИНДИКАТИ

СТРАТЕГИСКИ ЦЕЛИ НА МАПАС

Главна цел 1: МАПАС ќе обезбеди управување со ризиците кои им се закануваат на средствата и на пензиите и на пензиските надоместоци на членовите, како и на угледот на системот, и нив ќе ги сведе на најниско можно ниво. Во тие рамки, најважни потцели на МАПАС ќе бидат следните:

Цел 1.1 - МАПАС ќе создаде услови за постигнување максимални стапки на принос на долг рок со минимален ризик, преку промовирање висококвалитетни процеси за управување со инвестициски портфолија.

Цел 1.2 - МАПАС ќе промовира различни инвестициски портфолија врз основа на возраста на членовите на пензиските фондови и сите можности кои ќе ги имаат членовите што, пак, ќе го олесни воведувањето на мултифондови.

Цел 1.3 - МАПАС ќе промовира висококвалитетно корпоративно управување и управување со ризици во пензиските друштва за да обезбеди минимизирање на ризиците.

Цел 1.4 - МАПАС ќе работи на постојано намалување на влијанието кое го имаат надоместоците кои ги наплатуваат пензиските друштва врз пензиите на членовите на пензиските фондови со тоа што ќе обезбеди надоместоците да бидат одраз на ефикасен систем на капитално финансирано пензиско осигурување.

Цел 1.5 - МАПАС ќе ја подобрува рамката за вршење супервизија на пензиските друштва, пензиските фондови и чуварите на имот врз основа на направената оценка на ризиците во системот.

Главна цел 2: МАПАС ќе придонесува за развивање на сигурен и транспарентен пензиски систем кој ја има поддршката на членството и јавноста. Во тие рамки, најважни потцели на МАПАС ќе бидат следните:

Цел 2.1- МАПАС во континуитет, на јасен и разбирлив начин за граѓаните, ќе ги објаснува карактеристиките, можностите и предностите на капитално финансираното пензиско осигурување.

Цел 2.2 – МАПАС ќе го унапредува квалитетот на информациите што се доставуваат до членовите на пензиските фондови во врска со нивните права, обврски и интереси, со цел да изгради доверба во системот и на транспарентен и ефикасен начин да ги задоволи барањата на членовите.

Цел 2.3 - МАПАС ќе гарантира дека податоците за членството се точни и ажурирани.

Цел 2.4 - МАПАС ќе обезбеди услови за сигурно спроведување на фазата на исплата на пензиите и пензиските надоместоци.

Главна цел 3: МАПАС ќе го подобри капацитетот во насока на зајакнување на својата супервизорска и регулаторна улога во пензискиот систем. Во тие рамки, најважни потцели на МАПАС ќе бидат следните:

Цел 3.1 - МАПАС постојано ќе ги надградува професионализмот и стручноста на раководните органи и вработените.

Цел 3.2 - МАПАС ќе воведо поефикасни деловни процеси за регулирање, супервизија и контрола.

Цел 3.3 - МАПАС ќе управува со податоците на професионален, модерен и ефикасен начин и ќе обезбеди нивна заштита, ќе ги надградува и ќе ги поедноставува процесите за управување со податоците.

Цел 3.4 - МАПАС постојано ќе соработува со други супервизорски тела во земјата и во странство, ќе биде дел од меѓународни здруженија и ќе ги применува најновите процеси и препораки од областа на супервизијата.

Главна цел 1:

МАПАС ќе обезбеди управување со ризиците кои им се закануваат на средствата и на пензиите и на пензиските надоместоци на членовите, како и на угледот на системот, и нив ќе ги сведе на најниско можно ниво.

Пензиското штедење е долгорочна инвестиција со која треба да се управува, одржувајќи рамнотежа помеѓу ризикот и приносот кој е оптимизиран во текот на животниот циклус на членовите. Постојниот систем им наметнува силни стимулации на пензиските друштва за постигнување краткорочно минимизирање на волатилноста што може да се постигне само ако се зголемат останатите ризици, како што се на пример неусогласеност на роковите (duration mismatch) и инфлацијата, гледано на подолг рок, а со тоа се ограничуваат и можностите за остварување повисоки приноси (приносите кои можат да бидат поставени за цел или остварени). МАПАС ќе работи во насока на намалување на таквиот вид стимулации, со тоа што ќе развие поинтензивен стратегиски пристап кон инвестирањето со кој, како цел, ќе ги постави долгорочните приноси и управувањето со соодветните ризици. Воедно, МАПАС ќе се заложува за поголема транспарентност во поглед на трансформирање на таа стратегија во конкретни постапки, како и за поголема зрелост на процесот на управување со ризиците. Исто така, МАПАС ќе инсистира на правилна имплементација на идните законски прописи кои се однесуваат на мултифондовите и кои се од исклучително значење за оптимизација на портфолијата. Надоместоците што се наплаќаат од страна на пензиските друштва значително ќе ја намалат крајната вредност на пензиите и пензиските надоместоци ако тие се наплаќаат во текот на работниот век на членовите, така што е потребно МАПАС и понатаму да продолжи со својот успешен пристап за постепено намалување на горната граница на надоместоците заради намалување на нивното влијание.

Цел 1.1

МАПАС ќе создаде услови за постигнување максимални стапки на принос на долг рок со минимален ризик, преку промовирање висококвалитетни процеси за управување со инвестициски портфолија.

Во зачетоците на системот, додека пензиските друштва ги развиваа капацитетите и стручноста, беше разбирливо дека минимизирањето на инвестициската волатилност ќе биде значаен двигател на инвестициското однесување. Во тој период реалните приноси беа прилично ниски и краткорочно планирани. Но, тоа што МАПАС го очекува од пензиските друштва е тие да достигнат зрелост во инвестициска функција, со тоа што активно ќе работат на постигнување на саканите повисоки приноси од инвестициите на долг рок и, во согласност со принципот на прудентност, ќе одржуваат рамнотежа меѓу ризикот и приносот. Тоа значи дека членовите на управните одбори на пензиските друштва треба да го убедат МАПАС дека:

- Одлуките кои се однесуваат на портфолиото на пензискиот фонд се засновани на висококвалитетна и соодветна анализа и совети;
- Целта на пензиските фондови е највисок можен принос на долг рок, а неговата остварливост да се темели на претходни анализи;
- Во инвестициската стратегија се опишани дејствата кои ќе се преземат на долг рок, со цел остварување на највисок принос единствено во полза на членовите и пензионираниите членови на задолжителниот пензиски фонд и преку диверсификација и финансиска анализа да се минимизира ризикот од загуби, кои настанале поради неплаќање на издавачот или другата договорна страна, кои произлегуваат од влијанието на домашните и странските финансиски пазари и кои се последица од продажбата на средствата на задолжителниот пензиски фонд поради обезбедување ликвидност на задолжителниот пензиски фонд;
- Врз основа на оваа стратегија најмалку еднаш годишно за секој пензиски фонд се изготвува документ за начинот на примена на инвестиционата стратегија за следните 12 месеци, кој содржи прецизни цели и дозволени отстапувања за инвестирање по класи на средства, интерни ограничувања, релативна волатилност по класите на средства и изложеност на ризиците;
- Сите инвестициски активности се во согласност со инвестициската документација и секоја неусогласеност со инвестициската документација брзо се отстранува;

- Овластените лица за управување со ризици постојано ги следат ризиците и известуваат за ризиците кои му се закануваат на портфолиото и преземаат соодветни мерки за нивно минимизирање;
- Членовите на Управниот одбор редовно ги следат резултатите од инвестирањето врз основа на детални анализи подготвени од секторите.

Во таа насока, функцијата на МАПАС ќе биде постојано да работи со пензиските друштва со цел да се осигура дека тие применуваат соодветна политика и правилно постапуваат по неа и истовремено да го намали нивното настојување за планирање на пократок рок.

МАПАС ќе ги анализира информациите кои произлегуваат од извештаите за портфолијата на пензиските фондови и на терен ќе ги проверува процесите и политиките, во насока на потврдување дека напредокот е задоволителен и дека пензиските друштва работат во согласност со најдобрите искуства во сферата на инвестирањето и дека нивните постапки не отстапуваат од нивните инвестициски планови. За да се зајакне добрата практика во таа област, МАПАС ќе бара уверување од пензиските друштва дека преземаат дејствија за развивање на нивните анализи, стратегии и управување со ризиците и потврда за нивното спроведување. Воедно, МАПАС ќе им помага на пензиските друштва за тие да се стекнат со разбирање за најдобрите искуства при спроведувањето на обврските во таа област. Тоа би можело да се реализира преку семинари, упатства и секако преку правилници.

МАПАС очекува пензиските друштва самостојно да ја препознаат потребата за развивање на деловните процеси кои произлегуваат од работењето, а особено во насока на воведувањето на мултифондови, кое само по себе бара поголема софистицираност. Секако, МАПАС, за да ги избегне можните проблеми, ќе предложи промени во регулативата. Тоа е дел од Цел 1.5 и подразбира дека инвестициските одлуки се усогласени со принципот на прудентност, со годишните инвестициски планови и со управувањето со ризиците.

Мерка	Базна година (2013)	2017	Извор на податоци
Реална стапка на принос	2,27% (2007-2013)	Зголемување	Податоци на МАПАС
Пензиските друштва работат во согласност со инвестициските стратегии на нивните пензиски фондови, како и со саканиот принос	Делумно	Целосно	МАПАС и инвестициските стратегии на пензиските фондови

Влијанието на МАПАС врз инвестициските ризици	50%	95%	Внатрешен извештај за ризиците на МАПАС
--	-----	-----	---

Главни активности

1. Продолжување на активностите на супервизија на ризиците од инвестирањето
2. Подготвување аналитички извештаи за ризиците кои му се закануваат на инвестициското портфолио
3. Анализирање на извештаите на чуварите на имот на средства на пензиските фондови

Цел 1.2

МАПАС ќе промовира различни инвестициски портфолија врз основа на возраста на членовите на пензиските фондови и сите можности кои ќе ги имаат членовите што, пак, ќе го олесни воведувањето на мултифондови.

Во моментот секое пензиско друштво управува со по еден задолжителен и по еден доброволен пензиски фонд. Принципот на разумен човек налага пензиските фондови да бидат соодветно оптимизирани за да можат да се приспособат на специфичните околности на секој член. Поконкретно, оптималното времетраење на финансиските инструменти зависи од преостанатото време до пензионирање, како и од степенот до кој членовите можат да бидат изложени на волатилност на пазарот без да претрпат загуби кои не би можеле да бидат надоместени пред периодот за пензионирање. Всушност, веројатноста дека волатилноста на пазарот би можела да предизвика сериозни последици пред самото пензионирање, претставува еден од двигателите за планирање на инвестирањето согласно периодот на пензионирање на членовите.

Меѓународно најприфатено и најпрепорачливо решение за тој проблем е стратегиско инвестирање на средствата на членовите водено од преостанатото време до пензионирање (следење на животниот циклус).

Во таа смисла, практиката покажува дека одлуките за промена во инвестирањето на средства се поврзани со возраста, што не мора да значи дека и ќе соодветствуваат со специфичните околности на членот. Затоа, вообичаено, се дава можност членот да избере портфолио, за да може да ги избегне одлуките за инвестирање на средствата кои, во спротивно, би му биле наметнати на неговите средства.

Во земјите со систем сличен на македонскиот пензиски систем, “мултифондовите” се користат како стандарден метод за инвестирање според животниот циклус со кој им се дава можност на членовите за избор. Заради тоа, Министерството за труд и социјална политика предложи воведување на таков вид модел. Така, и во задолжителното и во доброволното капитално финансирано пензиско осигурување ќе има по три пензиски фонда кои ќе се разликуваат по начинот на инвестирање на средствата и, соодветно на тоа, членовите ќе можат да изберат еден пензиски фонд. Членовите кои нема сами да изберат фонд ќе бидат автоматски прераспределени во фонд кој ќе одговара на нивната возраст. По усвојување на регулативата, ќе следи преоден период заради усогласување на инвестирањето на средствата.

Како што е наведено погоре, пензиските друштва ќе треба да го зајакнат сопствениот капацитет за да можат да ги имплементираат мултифондовите. МАПАС ќе изврши контрола врз степенот на развој на капацитетите на друштвата за да утврди дали тие се на задоволително ниво и дали се во согласност со функцијата што ја вршат. Истовремено, МАПАС ќе го контролира и управувањето со ризиците кои му се закануваат на системот, а произлегуваат од самото воведување на мултифондовите. Во соработка со Министерството за труд и социјална политика МАПАС ќе се грижи за соодветна имплементација на таа новина, вклучувајќи ја и подготовката на соодветни правилници.

Мерка	Базна година (2013)	2017	Извор на податоци
Воведување на мултифондови	-	100%	Сметководствен извештај
Подготовка на законски прописи и правилници	-	✓	Податоци на МАПАС
Програми за обучување за мултифондови	-	✓	Податоци на МАПАС

Главни активности

1. Учество во подготовката на законската регулатива поврзана со воведувањето на мултифондовите
2. Правење оценка на моментната подготвеност
3. Изготвување подзаконски прописи и вршење промени во процесите и во софтверот на МАПАС заради воведувањето на мултифондовите
4. Спроведување програми за обучување за мултифондови
5. Запознавање на јавноста со мултифондовите

Цел 1.3

МАПАС ќе промовира висококвалитетно корпоративно управување и управување со ризици во пензиските друштва за да обезбеди минимизирање на ризиците.

Ризиците во пензиските друштва ќе бидат намалени или одржувани на ниско ниво ако постојат контроли кои правилно се применуваат и ако друштвата имаат воведено соодветна политика за ефективно извршување на обврските кон членовите на пензиските фондови. Тоа ќе се постигне особено ако пензиските друштва имаат успешни методи за управување со ризиците. Дел од фидуцијарната обврска на управните одбори на пензиските друштва е тие да обезбедат дека сите потребни контроли се воспоставени и дека одлуките се донесуваат објективно, врз основа на доволно докази и разбирање на ризикот, притоа исклучувајќи ја можноста да се јави конфликт на интереси.

МАПАС ќе ја зајакне таа порака со тоа што на пензиските друштва јасно ќе им ги дефинира обврските и ќе го контролира нивното спроведување. Приоритетот за подобрување на корпоративното управување кај пензиските друштва е тие да бидат во можност да покажат дека се целосно усогласени со внатрешната контрола и правилниците и дека ја развиваат функцијата за управување со ризици. Токму затоа, МАПАС од пензиските друштва ќе побара да достават годишна потврда дека имаат воспоставено соодветни процедури за корпоративно управување. Потоа, МАПАС ќе го проверува нивното почитување и усогласеност со цел да се осигура дека пензиските друштва не ја информирале МАПАС погрешно.

Откога ќе се осигура дека системот на управување во друштвата е соодветен, тогаш МАПАС ќе може да биде поефикасна во своето работење бидејќи дел од одговорностите за клучните контролни процеси ќе може да им ги предаде на друштвата. Тоа би можело да се случи само тогаш кога МАПАС ќе има доволно доверба во управувањето на пензиските друштва што, всушност, претставува уште една причина повеќе МАПАС да ги зајакне пораките до друштвата во таа насока.

Обезбедувањето високи стандарди во корпоративното управување и управувањето со ризиците подразбира МАПАС јасно да им каже на пензиските друштва што, всушност, се очекува од нив и да добие согласност од нив во врска со тоа. Ова може да се стори преку Кодексот за корпоративно управување, кој претставува добра појдовна точка.

Потоа, МАПАС ќе ја контролира имплементацијата и ќе им предлага на пензиските друштва отстранување на неправилностите, а сето тоа ќе биде поткрепено со можност за покренување на мерки од повисок степен ако друштвата не се усогласат со барањата на МАПАС.

Мерка	Базна година (2013)	2017	Извор на податоци
Ублажување на ризици од страна на МАПАС кои не спаѓаат под 1.1	40%	65%	Внатрешен извештај на МАПАС за супервизија заснована на оценка на ризик

Главни активности

1. Продолжување со супервизорските активности кои се однесуваат на тие ризици
2. Оценување на корпоративното управување и на капацитетите за внатрешна контрола на пензиските друштва
3. Правење истражување за подобрување на квалитетот на методологијата за корпоративно управување
4. Давање упатства и спроведување обуки за корпоративно управување на пензиските друштва

Цел 1.4

МАПАС ќе работи на постојано намалување на влијанието кое го имаат надоместоците кои ги наплатуваат пензиските друштва врз пензиите на членовите на пензиските фондови со тоа што ќе обезбеди надоместоците да бидат одраз на ефикасен систем на капитално финансирано пензиско осигурување.

Согласно Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување и Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување, пензиските друштва наплаќаат надоместоци од придонеси, средства и трансфери. Наплаќањето на надоместоците е неопходно за да можат пензиските друштва да ги вршат нивните функции поврзани со управувањето на пензиските фондови. Надоместоци наплаќаат и чуварите на имот и МАПАС, но тие се доста пониски и значително се намалија со самиот раст на системот.

Високите надоместоци значително ја поткопуваат вредноста на идните пензии и токму затоа тие треба да се одржуваат на минимално ниво, а кое сепак ќе им овозможува на пензиските друштва да остварат соодветен приход во однос на трошоците кои тие ги остваруваат. Во Република Македонија не постои доволна конкуренцијата помеѓу пензиските друштва за да се постигнат тие ефекти, но и меѓународното искуство покажува дека конкуренцијата како фактор нема постигнато значителен успех во намалувањето на надоместоците. Наместо тоа, со закон се утврдуваат максималните износи на надоместоците.

Процесот за утврдување на максималната висина на надоместоците би требало да биде доста објективен и правичен за сите засегнати страни и при тоа да се избегнува секако политичко влијание. Оттаму произлегува и клучната улога на МАПАС како стручна институција да разбере кои трошоци се неопходни за успешно водење на пензиско друштво и да дава совети во поглед на идните намалувања на максималната висина на надоместоците. За да го постигне тоа, МАПАС ќе продолжи да проверува дали настанатите трошоци за кои се наплаќа директно од членовите или од приходите на пензиските друштва се законски и оправдани. Бидејќи поединечните трошоци опаѓаат со зголемувањето на средствата во системот, максималните висини на надоместоците треба да се утврдуваат на лизгачка скала и доволно однапред за да се поттикнат строги контроли на трошоците кај пензиските друштва.

Мерка	Базна година (2013)	2017	Извор на податоци
Годишна анализа на трошоците на системот на капитално финансирано пензиско осигурување и анализа на надоместоците	✓	✓	Податоци на МАПАС
Надоместок од придонеси (максимален)	3,75%*	2,75%	Закон за втор столб
Надоместок за управување со средствата - месечен (максимален)	0,045% **	0,035%	Закон за втор столб

* Од јуни 2013 година, претходно беше 4%

**Од јуни 2013 година, претходно беше 0,05%

Главни активности

1. Разгледување на трошоците во системот и брокерските надоместоци
2. Анализирање на надоместоците што ги наплаќаат пензиските друштва
3. Разгледување на можностите за натамошни промени на максималната висина на надоместоците утврдени во закон.

Цел 1.5

МАПАС ќе ја подобрува рамката за вршење супервизија на пензиските друштва, пензиските фондови и чуварите на имот врз основа на направената оценка на ризиците во системот.

За да може да обезбеди управување со ризиците и нивно минимизирање на МАПАС ѝ се потребни процеси со чија помош ќе се идентификуваат и оценуваат ризиците на структурен начин од каде ќе се добива информација за тоа каков приоритет и каков вид на тестирање треба да се примени кај секој од ризиците и какви дополнителни мерки би требало да се преземат. Така, ресурсите ќе може да се насочат кон оние ризици за кои постои најголема веројатност дека ќе влијаат на идните пензии на членовите и на одржливоста на системот. Исто така, ресурсите ќе се насочат и таму каде што ризикот има најголем опфат и кој треба да се ублажи, а во насока да ѝ се помогне на МАПАС да подготви и предложи промени со кои би се намалило нивото на ризик.

Комитетот за оценка на ризици го координира процесот на идентификување и оценка на ризиците, а воедно, во делот на теренската и вон-теренската контрола ревидира и предлага подобрување на методите за проценка на ризиците.

Во насока на зајакнување на супервизијата се планира да се донесе Прирачник за супервизија базирана на ризици и тој да се ревидира по потреба.

Мерка	Базна година (2013)	2017	Извор на податоци
Ревидирање на ризици	2	6	Податоци на МАПАС
Усвојување на прирачник	-	✓	Податоци на МАПАС

Главни активности

1. Идентификување и оценка на ризиците и ревидирање на ризиците
2. Водење сметка инспекциските активности да бидат насочени кон ризиците во согласност со нивниот степен на сериозност
3. Изготвување Прирачник за супервизија базирана на ризици и негово ревидирање по потреба

Главна цел 2:

МАПАС ќе придонесува за развивање сигурен и транспарентен пензиски систем кој ја има поддршката на членството и јавноста

Системот на капитално финансирано пензиско осигурување претставува особено значаен елемент во рамките на механизмите кои на граѓаните на Република Македонија можат да им послужат за обезбедување финансиска сигурност по нивното пензионирање. Сопственици на пензиските фондови се членовите и токму затоа од исклучителна важност е постоењето одговорност и транспарентност при управувањето со пензиските фондови. Членовите би требало да имаат брз пристап до информациите што се однесуваат на нивните сметки и работењето на системот. Тој систем значително се разликува од првиот столб кој им е познат на граѓаните и многу е важно членовите и јавноста да имаат јасна претстава за тоа како функционира тој систем и кои се придобивките за неговите членови. Одржливоста на системот, во голема мера, зависи од тоа како тој ќе биде разбран од страна на членството и јавноста, како и од поддршката која ќе му биде дадена. МАПАС игра клучна улога во остварувањето на оваа цел.

Цел 2.1

МАПАС во континуитет, на јасен и разбирлив начин за граѓаните, ќе ги објаснува карактеристиките, можностите и предностите на капитално финансираното пензиско осигурување.

Општо познат факт е дека кај јавноста и медиумите постои недоволно познавање за придобивките што ги нуди пензискиот систем и за улогата која ја има МАПАС во системот. Подигнувањето на свеста на јавноста и зголемувањето на поддршката за пензискиот систем ќе го поткрепи развојот на системот, а воедно ќе ја намали и веројатноста да се појават пречки на подолг рок. Улога на МАПАС, која е уредена со закон и подразбира одговорност за сопствените активности, ѝ овозможува таа да заземе водечка улога во подигнувањето на јавната свест. Нејзините извештаи за функционирањето на системот даваат добра основа за ширење информации преку различни канали, но тоа би требало да претставува само дел од поширока комуникациска стратегија.

МАПАС, во рамките на своите надлежности за развивање на свеста на јавноста за целите и принципите на капитално финансираното пензиско осигурување и правата на членовите на пензиските фондови, врши едукација на членовите и јавноста, а особено на младите лица, со цел зголемување на свесноста и информираноста на осигурениците за системот. Исто така, МАПАС е насочена кон спроведување маркетинг активности за промоција на нејзиното значење и улога.

Со оглед на тоа дека учеството во третиот столб, сè уште, не ги постигнало очекувањата, МАПАС ќе посвети особено внимание на активности за промовирање заради зголемено учество во тој столб, а воедно ќе ги охрабри и пензиските друштва да го прават тоа. Токму поради тоа, МАПАС ќе помогне да се подигне свеста на јавноста и да се подобри разбирањето за системот, како и да се промовира доброволното капитално финансирано пензиско осигурување.

Мерка	Базна година (2013)	2017	Извор на податоци
Нивото на свеста на јавноста во врска со пензиските фондови (вториот и третиот столб)	многу ниско ниво*	зголемување	Истражување
% на членови кои	33%**	зголемување	Истражување

имаат позитивно мислење за пензиските фондови (добро работат)			
Број на нови членови во III столб	1770	4000	Податоци на МАПАС
Број на активности за подигнување на свеста на јавноста	23	20	Податоци на МАПАС

* Според мислењето на учесниците во фокус групите од истражувањето што го спроведе ИПИС

**Според мислењето на учесниците во интервјуата од истражувањето што го спроведе ИПИС

Главни активности

1. Давање информации на учесниците во пензискиот систем
2. Спроведување активности за подигнување на свеста на јавноста за пензискиот систем
3. Анкетирање на учесниците

Цел 2.2

МАПАС ќе го унапредува квалитетот на информациите што се доставуваат до членовите на пензиските фондови во врска со нивните права, обврски и интереси, со цел да изгради доверба во системот и на транспарентен и ефикасен начин да ги задоволи барањата на членовите.

Имајќи предвид дека најголем дел од членовите на пензиските фондови немаат соодветно познавање за пензискиот систем, може да се каже дека тоа ги доведува нив до поголема изложеност на грешни заклучоци во врска со нивните идни пензии, што од своја страна може да доведе до погрешни одлуки и разочарувања. Исто така, членовите не знаат што да очекуваат од нивните пензиски друштва, каква заштита е предвидена за нивните пензии, ниту пак кој е одговорен неа да ја обезбеди. Токму поради тоа, улогата на МАПАС и на пензиските друштва е да им помагаат на членовите правилно да го разберат системот.

Меѓутоа, очигледно е дека, ако МАПАС сака да го подигне нивото на свеста и разбирањето на членовите, треба да се насочи кон истражувања на мислењето на членовите за потоа да може да го подобри нивното разбирање за системот и да работи на зајакнување на комуникациските канали. МАПАС, исто така, треба да го контролира начинот на кој пензиските друштва комуницираат со членовите, особено во фазата на давање информации кога членовите пристапуваат кон некој пензиски фонд. Генерално, МАПАС ќе им дава информации на оние лица кои се веќе членови и тоа директно на нивно барање, вклучувајќи и информации за нивната распределба во задолжителен пензиски фонд.

И покрај тоа што маркетиншките и продажните активности на пензиските друштва можат да влијаат на подобрување на разбирањето на капитално финансираниот пензискиот систем кај членовите и потенцијалните членови, тие активности, ако не се добро контролирани, можат да ги доведат граѓаните во заблуда што, како конечна последица може да доведе до намалена доверба во системот. Оттаму, МАПАС треба да обезбеди услови во кои пензиските друштва успешно ја спроведуваат контролата врз нивните маркетинг активности и да обезбеди решавање на сите проблеми кои ќе се појават.

Мерка	Базна година (2013)	2017	Извор на податоци
Стапка на задоволство на членовите (пензиските фондови работат добро)	33%*	зголемување	Истражување
% на решени жалби во рок од 15 дена	100	100	Податоци на МАПАС
% на членови кои доволно ги познаваат нивните права и обврски	-	**	Истражување
степен на информираност на членовите за нивните права и обврски	делумна информираност*	зголемување	Истражување

* Според мислењето на учесниците во интервјуата од истражувањето што го спроведе ИПИС

**Вредностите ќе бидат добиени после направеното истражување.

Главни активности

1. Развивање систем за жалби од членовите и решавање на проблемите на членовите
2. Редовно информирање на членовите за нивните права и обврски
3. Вршење истражувања дали информациите кои им се доставуваат на членовите се разбирливи
4. Продолжување со организирање испит за агенти и регистрирање на агентите на пензиските друштва
5. Постапување против секаков вид погрешно информирање на членовите од страна на агентите на пензиските друштва

Цел 2.3

МАПАС ќе гарантира дека податоците за членството се точни и ажурирани.

МАПАС има мошне значајна улога во одржувањето на базата на податоци во која влегуваат сите членови на пензиските фондови. Тоа придонесува за веродостојност на податоците и му дава сигурност на секој член дека може да ги следи придонесите кои му се уплатуваат. Тие податоци, воедно, би требало да 'и овозможат на МАПАС да ги проверува податоците што ги користат пензиските друштва при вршењето на нивните функции, како што е комуницирањето со членовите, додека пак нивните податоци можат да се користат за проверка на податоците што ги чува МАПАС.

Досега не се забележани позначајни проблеми со евиденцијата за членството, но земајќи го предвид фактот дека членството и понатаму ќе продолжи да расте и да созрева, МАПАС ќе се соочи со сериозен предизвик да гарантира дека податоците во системот се точни и ажурирани. Затоа, оваа обврска и во иднина ќе претставува висок приоритет за МАПАС.

Мерка	Базна година (2013)	2017	Извор на податоци
% на членови чији податоци за членство биле видоизменети поради софтверски проблеми	0% (втор столб) 0% (трет столб)	0% (втор и трет столб)	Податоци на МАПАС

Главни активности

1. Одржување на регистарот на податоци за II и III столб
2. Контролирање на податоците за членството во III столб

Цел 2.4

МАПАС ќе обезбеди услови за сигурно спроведување на фазата на исплата на пензиите и пензиските надоместоци.

При воспоставувањето на системот на капитално финансирано пензиско осигурување приоритет беше да се развијат механизмите на штедење за пензиските денови. Имајќи предвид дека системот беше, генерално, дизајниран за помладите генерации, исплатите на пензиите од капиталното финансирано пензиско осигурување беа ставени во втор план. Но, сега е фаза на имплементација на регулативата за исплата на пензии од вториот и третиот столб што се совпаѓа со периодот кој е опфатен со овој Стратегиски план. Целта е членовите при пензионирање да можат да изберат помеѓу ануитетите кои ќе ги обезбедуваат осигурителните компании и програмираните повлекувања кои ќе ги нудат пензиските друштва.

Во соработка со пензиските друштва и Агенцијата за супервизија на осигурувањето, МАПАС треба да обезбеди безбедна имплементација на исплатата на пензиите со тоа што ќе осигура дека сите потребни процедури се воспоставени. Тоа значи дека за членовите ќе треба да бидат воспоставени системите и изворите на информации преку кои тие ќе можат да го направат вистинскиот избор кој ќе соодветствува на нивните околности. Тоа подразбира дека оваа фаза на исплата на пензии ќе биде усогласена со развојот на пазарот за пензиски ануитети, концептот на безбедните опции за програмирани повлекувања и воспоставените процеси за контрола на исплати на средства од сметките на членовите. МАПАС во оваа фаза ќе проверува дали е направена соодветната организација во вистинско време за успешно имплементирање во согласност со законската и подзаконската регулатива.

Мерка	Базна година (2013)	2017	Извор на податоци
Спроведување на фазата на исплата	50%	100%	Податоци на МАПАС
Спроведување на деловни процеси	делумно-	целосно	Податоци на МАПАС

Главни активности

1. Почнување на фазата на исплата на пензии и пензиски надоместоци и преземање на потребните дејствија за непречено спроведување на фазата на исплата, притоа сведувајќи ги ризиците на најниско можно ниво
2. Спроведување деловни процеси за фазата на исплата на пензии и пензиски надоместоци

Главна цел 3:

МАПАС ќе го подобри капацитетот во насока на зајакнување на својата супервизорска и регулаторна улога во пензискиот систем

Капацитетот на МАПАС е многу значаен за доброто регулирање и ефикасната супервизија на пензискиот систем. За да го развие својот капацитет, МАПАС во периодот што е опфатен со Стратегискиот план ќе се насочи кон четири главни области. Прво, управувањето со човечки ресурси ќе биде едно од клучните прашања чие решавање ќе помогне за создавање попрофесионална и постручна организација. Програмите за обучување ќе бидат дизајнирани и подготвени за да го подобрат капацитетот како на вработените, така и на раководниот тим. Второ, МАПАС ќе управува со податоците на попрофесионален начин во согласност со потребите на системот и ќе најде решенија за одржување на деловниот континуитет и опоравување во случај на катастрофа (природни катастрофи и друго). Трето, МАПАС ќе ги предефинира сите процеси, постапки и системи со цел да ја подобри својата деловна ефективност. На крај, МАПАС ќе им посвети поголемо внимание на учесниците во системот како во Македонија, така и во странство, во насока на унапредување на заедничкото учење и развојот на пензискиот систем.

Цел 3.1

МАПАС постојано ќе ги надградува професионализмот и стручноста на раководните органи и вработените.

Професионализмот и стручноста на раководните органи и вработените се клучни фактори за подобрување на капацитетот на МАПАС заради обезбедување подобра јавна услуга. Најдобар начин за градење професионализам и стручност е преку управување со човечките ресурси. Преку соодветно и добро дефинирано управување со човечките ресурси може да се постават стратегии и да се развијат политики, стандарди, системи и процеси преку кои ќе се спроведуваат тие стратегии во речиси сите области.

Во МАПАС, во рамките на Правниот сектор има Одделение за општи правни работи и најголем број од активностите на раководителот и стручниот соработник се за управување со човечките ресурси. Во претстојниот период МАПАС ќе подготви стратегија за управување со човечкиот капитал во која ќе биде содржана и стратегијата за вработување во МАПАС.

Програмите за обука, кои се добро испланирани и соодветствуваат на стратегиските цели, даваат можност за развивање на техничките и социјалните вештини на вработените. Тоа, воедно, ќе помогне и за подобра искористеност на човечките ресурси и за мотивирање на вработените.

Мерка	Базна година (2013)	2017	Извор на податоци
Степен на задоволство на вработените (средна оцена на скала од 1 до 5)	4,39*	зголемување	Истражување
Вкупен број обуки по вработен	2	5	Податоци на МАПАС
Стапка на одлив на кадарот	4%	0%	Податоци на МАПАС

* Вредностите се добиени од спроведената анкета за задоволство на вработените во октомври 2014

Главни активности

1. Подготвување стратегија за човечки капитал
2. Подготвување стратегија која ќе ги содржи критериумите за вработување
3. Подготвување и спроведување програма за обучување на раководните органи и вработените во МАПАС
4. Правење еднаш годишно истражување за степенот на задоволство на вработените

Цел 3.2

МАПАС ќе воведо поефикасни деловни процеси за регулирање, супервизија и контрола

Деловните процеси ја промовираат деловната ефективност и ефикасност тежнеејќи кон иновација, флексибилност и интегрирање со технологијата. МАПАС ќе направи оценка на сите процеси, постапки и системи кои се во функција и ќе продолжи да ги подобрува деловните процеси за регулирање, супервизија и контрола со цел да се унапреди работната средина. МАПАС ќе ги предефинира сите процеси, постапки и системи преку усовршување и поедноставување на начинот на испорака на услугите со цел да се зголеми деловната ефикасност.

Мерка	Базна година (2013)	2017	Извор на податоци
Број на ревидирани деловни процеси	88	по потреба	Податоци на МАПАС
Број на нови или ажурирани деловни процеси	88	по потреба	Податоци на МАПАС

Главни активности

1. Оценување на сите оперативни процеси, постапки и системи
2. Унапредување на работната средина

Цел 3.3

МАПАС ќе управува со податоците на професионален, модерен и ефикасен начин и ќе обезбеди нивна заштита, ќе ги надградува и ќе ги поедноставува процесите за управување со податоците.

Со цел МАПАС да се подготви за растечките технолошки потреби што ќе се јават во следните години, неопходно е да продолжи да изготвува ИТ стратегија. Тој документ опфаќа планирање на архитектурата, планирање на трошоците и управување со безбедноста на податоците, а сето тоа ќе биде усогласено со деловните цели и контроли.

Во блиска иднина, неколку клучни стратегиски ИТ прашања ќе бидат актуелни, како што е градење и унапредување на веб-трансакции, алатки кои се едноставни за употреба, автоматизирани процеси и заштита на безбедноста и приватноста на информациите. МАПАС ќе внесе ИТ перспектива и во теренската и во вонтеренската контрола со цел да ја зајакне успешноста на супервизијата во иднина.

Планот за опоравување во случај на катастрофа (природни катастрофи и друго) и планот за одржување на деловниот континуитет се клучни заради задржување на функционалноста на институцијата во ситуации како што се прекини во напојувањето, застој во ИТ системот, природни катастрофи, проблеми со набавките. Со помош на тие планови МАПАС ќе биде подготвена да се соочи со катастрофи и секаков друг вид неочекувани настани кои би можеле да го нарушат системот.

Мерка	Базна година (2013)	2017	Извор на податоци
% на достапност на системот	99,6	99	Статистика на ИТ систем
План за опоравување во случај на катастрофа и план за одржување на деловниот континуитет	-	Редовно се одржува и ажурира	Податоци на МАПАС
Воведен систем за управување со безбедноста на информациите (ISMS)	-	✓	Податоци на МАПАС
Стекнат ИСО 27001	-	✓	Податоци на МАПАС

Главни активности

1. Воспоставување и реализирање план за опоравување во случај на катастрофа и одржување на деловниот континуитет
2. Воспоставување и реализирање план за развивање на системот (софтвер) согласно деловните процеси
3. Воведување систем за управување со безбедноста на информациите (ISMS) и негово одржување
4. Барање сертификација за стандардот ISO 27001

Цел 3.4

МАПАС постојано ќе соработува со други супервизорски тела во земјата и во странство, ќе биде дел од меѓународни здруженија и ќе ги применува најновите процеси и препораки од областа на супервизијата.

Со оглед на тоа дека во последните неколку години соработката и координацијата со другите регулатори не беше толку силна, МАПАС не беше во можност да извлече придобивки од искуството, собраните информации и истражувањата кои биле спроведени од страна на други регулаторски институции. За да го надмине тој проблем, МАПАС ќе воспостави стратегија за соработка со чија помош ќе одржува успешна врска со другите супервизорски тела и владини институции со цел тоа позитивно да влијае на нејзината политика и практика.

Во последните неколку години, МАПАС оствари соработка со слични организации во неколку земји како што е Бугарија, Словенија, Хрватска, Полска, Турција, Романија, Косово и Албанија. Таквата соработка ѝ помогна на МАПАС да го развие својот капацитет. Исто така, соработката со ИОПС ѝ помогна на МАПАС да ги следи трендовите во областа на супервизијата на пензиските друштва и фондови. МАПАС ќе продолжи да ги продлабочува тие соработки.

Во 2014 година МАПАС стана член на Алијансата за финансиска вклученост, која претставува глобална организација за креирање и имплементација на политики за зголемување на пристапот до соодветни финансиски услуги. Со членувањето на МАПАС во мрежата на Алијансата за финансиска вклученост се отвораат можности за размена на знаење и информации кои се однесуваат на регулирање и креирање на политики и акти кои се однесуваат на заштита на интересите на подинецот со цел запознавање со неговите предности, права и обврски.

Мерка	Базна година (2013)	2017	Извор на податоци
Број на средби со супервизори и владини институции во Македонија на годишно ниво	1	4	Податоци на МАПАС

Учества на состаноци на ИОПС и средби со други супервизори во странство на годишно ниво	4	3	Податоци на МАПАС
Број на испратени податоци и барања за доставување информации	1 месечно, 6 квартално, 6 годишно,	1 месечно, 6 квартално, 6 годишно	Податоци на МАПАС
Број на примени податоци и барања за доставување информации	1 квартално	1 квартално	Податоци на МАПАС

Главни активности

1. Разменување информации и учество на средби со супервизори и владини институции во Македонија
2. Учество на состаноци со ИОПС и други супервизори во странство
3. комуницирање со ИОПС и со меѓународни супервизорски тела во врска со нивните искуства, промени и иновации
4. Вршење истражување за промените во пензиските системи во светот и споделување на резултатите со внатрешните и надворешните учесници

ФИНАНСИСКИ ПЛАН ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА СТРАТЕГИСКИОТ ПЛАН

Во текот на тригодишниот период во кој треба да се спроведе Стратегискиот план, планирани се трошоци во вкупен износ од 39,3 милиони денари за 2015 година. За 2016 и 2017 година проекцијата е дека трошоците ќе изнесуваат 39,8 милиони денари и 40,6 милиони денари соодветно. Во просек, 14,4% од вкупните трошоци се предвидени за општи трошоци од работењето, а останатите 85,6% го покриваат остварувањето на трите цели.

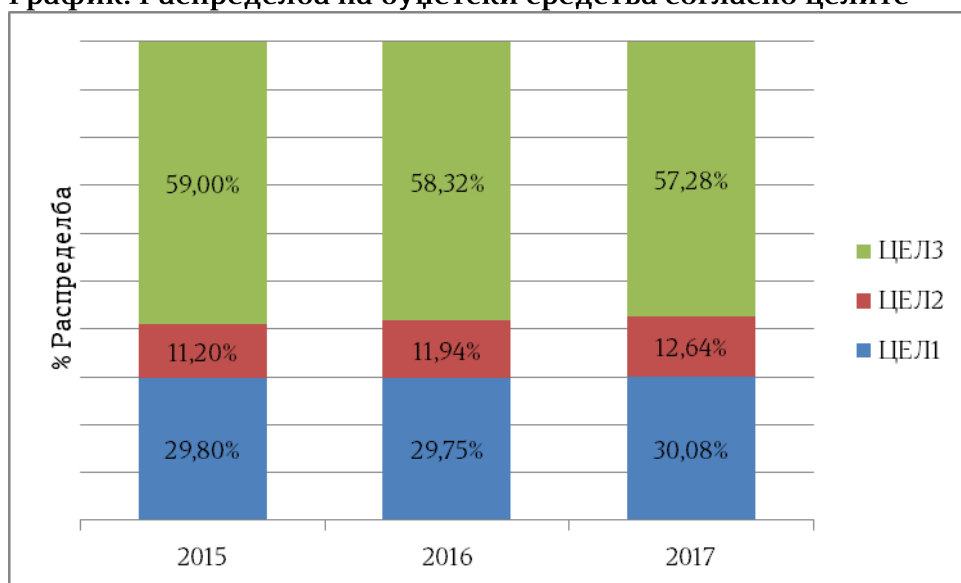
Табела: Финансиски план за реализација на стратегискиот плани

	Илјада денари			% Распределба		
	2015 (Проек.)	2016 (Проек.)	2017 (Проек.)	2015	2016	2017
Цел 1: МАПАС ќе обезбеди управување со ризиците кои се закануваат на средствата и пензиите и пензиските надоместоци на членовите, како и на угледот на системот, и нив да ги сведе на најниско можно ниво.	9.850	10.145	10.653	25,08	25,51	26,26
Цел 2: МАПАС ќе придонесе кон развивање на сигурен и транспарентен пензиски систем кој ја има поддршката на членството и јавноста	3.701	4.071	4.478	9,42	10,24	11,03
Цел 3: МАПАС ќе го подобри капацитетот во насока на зајакнување на супервизорската и регулаторна улога во пензискиот систем	19.500	19.890	20.288	49,65	50,01	50
Вкупен трошок за активности	33.051	34.106	35.418	84,15	85,77	97,32
Општ административен трошок	6.226	5.660	5.145	15,85	14,23	12,68
Вкупни буџетски трошоци	39.277	39.766	40.563	100,00	100,00	100,00

Најголем дел или 49,9% од вкупните планирани средства се наменети на остварување на Цел 3. 25,6% се распределени на Цел 1. Главната причина поради која третата цел

зафаќа најголем дел од буџетот на МАПАС е тоа што таа цел е врзана со развивањето и на институционалниот капацитет на МАПАС, кој се планира да продолжи во текот на предметниот тригодишен период. Според распределбата на трошоците, за реализација на првата цел се планирани 25,6%, а за втората цел 10,3 % од планираните вкупни средства.

График: Распределба на буџетски средства согласно целите

Заклучок

МАПАС како регулаторна институција која е посветена на заштитата на интересите на членовите и на пензионираните членови на пензиските фондови, како и на поттикнување на развојот на вториот и третиот пензиски столб, силно верува и очекува дека, спроведувајќи ги своите секојдневни активности, ќе го реализира Стратегискиот план 2015 – 2017 година.

Реализацијата на Стратегискиот план 2015 – 2017 година ќе има огромно влијание на јакнење на капитално финансираната компонента од пензискиот систем во нашата земја, преку јакнење на управувањето со ризици и придонесување кон развивање на сигурен и транспарентен пензиски систем кој ја има поддршката од членството и јавноста, како и преку подобрување на капацитетот на МАПАС во насока на зајакнување на неговата супервизорска и регулаторна улога во пензискиот систем.

Преточувањето на овој план во реална практика ќе претставува и индикатор за мерењето на преформансите на капитално финансираното пензиско осигурување во насока на остварување на својата мисија заради посигурни пензионерски денови на граѓаните на Република Македонија.